06/03/2026

Β΄ Στάση – Η Ανόρθωση και η Ανακαίνιση της Ανθρωπότητας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας

- **Γράφει ο Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Ειρηναίος**

Φθάσαμε, με τη χάρη του Θεού, στη δεύτερη εβδομάδα της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, και αξιωνόμαστε να ψάλλουμε τη Β΄ Στάση των Χαιρετισμών προς την Υπεραγία Θεοτόκο. Η Εκκλησία δεν μας οδηγεί βιαστικά κατά την περίοδο αυτή. Μας παιδαγωγεί με στάσεις προσευχής, με αναπνοές υμνολογίας, με βήματα ταπεινώσεως. Κάθε Παρασκευή βράδυ ο Ναός γίνεται σχολείο πίστεως και εργαστήριο καρδιάς. Το «Χαῖρε» δεν είναι μια απλή ευλαβική προσφώνηση. Είναι χτύπος ελπίδας μέσα στην ιστορία της ανθρωπότητας.

«Χαῖρε, ἀνόρθωσις τῶν ἀνθρώπων, χαῖρε, κατάπτωσις τῶν δαιμόνων»[1]. Μέσα σε

αυτή τη δοξολογική κατάθεση ψυχής συνοψίζεται ολόκληρο το μυστήριο της θείας οικονομίας.

Η Παναγία υμνείται ως «ανόρθωση των ανθρώπων». Δηλαδή ως αποκατάσταση, από την πτώση, ως επαναφορά της ανθρωπότητας στην κοινωνία με τον Θεό. Η σωτηρία δεν γεννήθηκε από ανθρώπινη φιλοδοξία αλλά από την ταπεινή συγκατάθεση της Θεοτόκου, η οποία απάντησε «Ιδού η δούλη του Κυρίου, ας γίνει σε μένα σύμφωνα με τον λόγο σου»[2]. Εκεί, σε αυτή τη φράση, άνοιξε η πύλη της ελευθερίας μας.

Η πατερική παράδοση ερμηνεύει το γεγονός αυτό με θαυμαστή ακρίβεια. Ο Άγιος Ειρηναίος Λυώνος διδάσκει: «Όπως η Εύα, με την ανυπακοή της, έγινε αιτία θανάτου για τον εαυτό της και για όλο το ανθρώπινο γένος, έτσι και η Μαρία, με την υπακοή της, έγινε αιτία σωτηρίας για τον εαυτό της και για όλο το ανθρώπινο γένος»[3]. Η ανυπακοή γέννησε την πτώση, η υπακοή εγκαινίασε την ανόρθωση.

Και πώς πραγματοποιείται αυτή η ανόρθωση; Με την Ενανθρώπηση. «Και ο Λόγος έγινε άνθρωπος και κατοίκησε ανάμεσά μας»[4]. Ο Θεός δεν παρατηρεί απλώς την ανθρώπινη τραγωδία. Εισέρχεται στην ανθρώπινη ιστορία. Προσλαμβάνει τη φύση μας για να τη θεραπεύσει εκ των έσω.

Ο Άγιος Αθανάσιος ο Μέγας διατυπώνει την καρδιά αυτής της πίστεως με λόγο πυκνό και αποκαλυπτικό: «Ο ίδιος έγινε άνθρωπος, για να γίνουμε εμείς κατά χάριν θεοί»[5]. Αυτή είναι η αληθινή ανόρθωση. Όχι απλή ηθική βελτίωση αλλά μετοχή στη ζωή του Θεού.

Ο ύμνος όμως συνεχίζει «χαῖρε, κατάπτωσις τῶν δαιμόνων». Η έλευση του Χριστού διά της Θεοτόκου δεν ανυψώνει μόνο τον άνθρωπο αλλά καταρρίπτει και την εξουσία του κακού. Ο ίδιος ο Κύριος διακηρύσσει «Τώρα γίνεται η κρίση αυτού του κόσμου, τώρα ο άρχοντας αυτού του κόσμου θα εκδιωχθεί»[6]. Η ταπείνωση της Παναγίας γίνεται το πρώτο πλήγμα κατά της αλαζονείας του διαβόλου.

Σε έναν κόσμο όπου οι πτώσεις πολλαπλασιάζονται και η απογοήτευση βαθαίνει χρειάζονται πτήσεις προς τον Θεό. Η Εκκλησία μας θυμίζει ότι η ανόρθωση είναι δυνατή όταν υπάρχει στον άνθρωπο η μετάνοια. Η ταπείνωση γεννά ανάσταση. Η υπακοή φέρει ελευθερία. Και όπου η χάρη ενεργεί, το σκοτάδι υποχωρεί. Μας διαβεβαιώνει ο Απόστολος Παύλος «Όπου πλήθυνε η αμαρτία, εκεί ξεχείλισε ακόμη περισσότερο η χάρη»[7].

Στο τέλος αυτής της Β΄ Στάσεως, ο πιστός καλείται να συγκρατήσει δύο στοιχεία:

Πρώτον, η σωτηρία μας δεν είναι ανθρώπινο κατόρθωμα, αλλά δώρο της θείας

χάριτος που περνά μέσα από την ταπείνωση και την υπακοή.

Δεύτερον, κάθε ταπεινή προσπάθεια στην πνευματική ζωή είναι συντριβή των σκοτεινών δυνάμεων που μας πολεμούν.

Η εν Χριστώ ζωή δεν είναι θεωρία αλλά μεταμόρφωση υπάρξεως. Η Παναγία μας δίδαξε ότι η ταπείνωση ανοίγει τον ουρανό και η υπακοή γεννά ελευθερία. Όταν ο άνθρωπος εμπιστεύεται τον Χριστό, τότε η χάρη ενεργεί εκεί όπου η λογική αδυνατεί. Τότε ο ύμνος γίνεται βίωμα, η πίστη γίνεται φως και η καρδιά κατοικητήριο της παρουσίας Του.

Παραπομπές:

1. Ἀκάθιστος Ὕμνος, Β΄ Στάση, Οἶκος Ζ΄.

2. Λουκ. 1,38.

3. Ἅγιος Εἰρηναῖος Λυώνος, Adversus Haereses, III, 22, 4, Patrologia Graeca, τόμ. 7, στ. 959-960.

4. Ἰωάν. 1,14.

5. Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας, Περὶ Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, κεφ. 54, §3, Patrologia Graeca, τόμ. 25, στ. 192Β.

6. Ἰωάν. 12,31.

7. Ῥωμ. 5,20.